

Amint később hallottuk, Puszkás Ferit nem kellett félteni. Ahogy hazaért, rögtön leintette siránkozó feleségét, és szép beszéddel fordult a jelenlévőkhöz. Elmondta, hogy ő még sohasem zavart ki egy koldust sem, ha kértek tőle, hogy ő bíróválasztások alkalmával nem egyszer lakatta jól a napszámosnépet, meg hogy ő nem sajnálja tőlük most sem, csak nem szereti a fölfordulást, hanem inkább a rendet. Lement a katonákkal a pincébe, és ő mutatta meg azt a hordót, amelyikben a legjobb bor volt, és a hombárból minden jelentkezőnek tíz kiló gabonát méretett. Így óvta meg a többi jószágát az elkobzástól.

Ámde nagyapa valóban meglakolt eme tetteért, mert nem sokáig állt fönn Dombkirályn a földmunkástanács, amelynek elnökévé nagyapát választották meg. Nemsokára bevonultak a románok, s nagyapa hiába várta Kossuth Lajos felmentő seregét. A románok ugyan még nem bántották, de amikor kivonulásuk után megérkeztek a darutollas levénték, akkor már az első nap a község-házára hívták. Véresre verték a tiszték, bajonettel meghasogatták, s a kishíró úgy támogatta haza egy szál pirosra festett ingben, mint a részeget. Nagyanyó jajgatva fogadta a kiskapuban, s mi, kamaszok szintén riadtan néztük, és nem tudtuk a bajt megérteni. Nagyapa hasrafeküdt a priccsen, és csendesen zokogott, miközben nagyanyó és anyám vászontörülközőkkel itatták fel a vért, tömködték rajta a hosszú sebeket: — Jaj, mit csináltak veled! — ájudozott nagyanya.

Nagyapánk ezután már csak összefüggéstelen szavakat mormogott, mint aki félrebeszél: — Ezt tették velem Kossuthért!... Kossuth kommunista volt... de ő nem halt meg!... Tudom... őtet csak bezárták Szegeden... El akarják tagadni a nép elől!... Mért nem engedik ki?... Majd ő rendet tenne az urak közt!

Efféléket beszélt, és harmadnap rá végleg elesöndesült.

És én csak most tudtam meg, hogy igazat mondott, amit ő hitt, nem volt szemfényvesztés. Mert hiába tagadták el az urak, hiába zárták börtönbe, mégis eljött népünk reménysege, és 1945-ben újra találkoztam vele.

NAGY SÁNDOR

FEJÉR DÉNES

A költőhöz

Harcolj! Szeress!
És vágj oda,
hol szenny lapul,
s ne bándd soha
sorsod ezért,
ha mostoha.

Inadba mar bár
gúny foga.
Mégsem inogatsz
meg soha!
A kényelem
gyávák joga.

Ki írta ki
a gaz javát,
ha élted éjét

s nappalát
nejed mellett
nyújtózod át?

Talpra költő!
Előre! Még!
Szakadjon gát,
vessen a fék!
Ne félj! Legyen
lépted merész.

S lépjen a lábaid
messze, bár,
az ifjúság
követni kész,
az új világ
nyomodba jár